

"אין הגלויות מתכנסות אלא בזכות המשניות"

תניא

פרק

י"ג – ט"ו

- 1 תניא פרק יג ובה יובן לשון מאמר רז"ל: בינונים זה וזה
- 2 שופטן "פירוש, יצר טוב ויצר הרע],
- 3 דבתיב" כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו,"
- 4 ולא אמרו "זה וזה מושלים" חס ושלום, כי כשיש איזו שליטה
- 5 וממשלה ליצר הרע ב"עיר קטנה", "אפילו לפי שעה קלה
- 6 נקרא רשע באותה שעה. אלא, היצר הרע אינו – רק על הדרך משל
- 7 כמו שופט ודיין האומר דעתו במשפט, ואף-על-פי-כן, יכול
- 8 להיות שלא יהיה פסק הלכה כך למעשה, מפני שיש
- 9 עוד שופט ודיין החולק עליו, וצריך להכריע ביניהם,
- 10 והלכה בדברי המכריע. כך, היצר הרע אומר דעתו בחלל
- 11 השמאלי שבלב, ומהלך עולה למוח להרהר בו, ומיד
- 12 חולק עליו השופט השני שהוא הנפש האלהית שבמוח,
- 13 המתפשט בחלל הימני שבלב – מקום משכן היצר טוב,
- 14 והלכה בדברי המכריע, הוא הקדוש-ברוך-הוא – העוזר להיצר טוב,
- 15 במאמר רז"ל: "אלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזר אינו יכול לו". והעזר,
- 16 היא ההארה שמאיר אור ה' על נפש האלהית, להיות
- 17 לה יתרון ושליטה על סכלות הכסיל ויצר הרע, ביתרון
- 18 האור מן החושך, כנזכר לעיל. אך מאחר שהרע שבחלל
- 19 השמאלי בינוני הוא בתקפו בתולדתו, להתאנות תאוה
- 20 לכל תענוגני עולם הזה, ולא נתבטל במיעוט לגבי הטוב ולא
- 21 נדחה ממקומו כלל, רק שאין לו שליטה וממשלה
- 22 להתפשט באברי הגוף, – מפני הקדוש-ברוך-הוא העומד לימין אביון
- 23 ועוזר ומאיר לנפש האלהית – לכן נקרא – "ברשע", – במאמר רז"ל:
- 24 "אפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה – היה
- 25 בעיניך ברשע", ולא רשע ממש, – אלא שיחזיק עצמו
- 26 לבינוני, ולא להאמין להעולם שאומרים שהרע שבו
- 27 נתבטל לגבי הטוב, שזו מדרגת צדיק, – אלא יהיה בעיני

28 בָּאֵלוּ מֵהוֹתוֹ וְעֲצָמוֹתָיו שֶׁל הָרַע הוּא בְּתִקְפוֹ וּבְגִבּוֹרָתוֹ
29 בְּחָלָל הַשְּׁמָאֲלִי בְּתוֹלְדָתוֹ, וְלֹא חֶלֶף וְחֶלֶף מִמֶּנּוּ מְאוּמָּה,
30 וְאֶדְרֶבָּה – נִתְחַזַּק יוֹתֵר בְּהַמְשֵׁךְ הַזְּמַן, שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הָרֶבֶה
31 בְּאֵכִילָה וּשְׂתִיָּה וּשְׂאֵר עֲנִיֵּי עוֹלָם הַזֶּה. וְאִם מִי שֶׁבְּתוֹרַת
32 ה' יִחְפְּצוּ וַיִּהְיֶה בָּהּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְשִׁמָּה, אֵין זֶה הוֹכָחָה בְּלָל
33 שֶׁנִּדְחָה הָרַע מִמְּקוֹמוֹ, אֲלֵא יָכוֹל לֵהוֹיֹת, שֶׁמֵּהוֹתוֹ וְעֲצָמוֹתָיו
34 הוּא בְּתִקְפוֹ וּבְגִבּוֹרָתוֹ בְּמִקְוֵמוֹ בְּחָלָל הַשְּׁמָאֲלִי, רַק
35 שְׁלֹבוֹשִׁיו, שֶׁהֵם מִחֲשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל נֶפֶשׁ
36 הַבְּהֵמִית – אֵינָן מֵתְלַבְּשִׁים בְּמוֹת וְהֶפֶה וְהִדִּים וּשְׂאֵר
37 אֲבָרֵי הַגּוֹף, מִפְּנֵי ה' שֶׁנֶּתַן שְׁלִיטָה וּמִמְשָׁלָה לְמוֹת עַל
38 הַלֵּב, וְלָכֵן נֶפֶשׁ הָאֱלֹהִית שֶׁבְּמוֹת מוֹשְׁלָת בִּ"עִיר קִטְנָה",
39 אֲבָרֵי הַגּוֹף כּוֹלֵם, שִׁיחִיו לְבוּשׁ וּמִרְכָּבָה לְשִׁלְשָׁה לְבוֹשֵׁיָהּ
40 שִׁיתְלַבְּשׁוּ בָּהֶם, שֶׁהֵם מִחֲשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל תַּרְי"ג
41 מִצּוֹת הַתּוֹרָה. אֲבָל מֵהוֹתָהּ וְעֲצָמוֹתָהּ שֶׁל נֶפֶשׁ הָאֱלֹהִית,
42 אֵין לָהּ שְׁלִיטָה וּמִמְשָׁלָה עַל מֵהוֹתָהּ וְעֲצָמוֹתָהּ שֶׁל נֶפֶשׁ
43 הַבְּהֵמִית בְּבִינוּנֵי, כִּי אִם, בְּשַׁעֲה שֶׁאֲהַבְתָּ ה' יְהוּא
44 בְּהִתְנַלּוֹת לְבוֹ בְּעֵתִים מְזוּמָנִים, כְּמוֹ בְּשַׁעֲת הַתְּפִלָּה
45 וּכְיוֹצֵא בָּהּ, וְאִם גַּם זֹאת הַפַּעַם, אֵינָהּ רַק שְׁלִיטָה וּמִמְשָׁלָה
46 לְבָד, בְּדִכְתִּיב: "וְלֹאֹם מִלֵּאֹם יֵאָמֵר" – "בְּשַׁעֲה קָם זֶה נוֹפֵל,
47 וּכְשַׁעֲה קָם כּוֹ", "שֶׁנֶּפֶשׁ הָאֱלֹהִית מֵתֵאֱמָצֵת וּמֵתֵנַבֶּרֶת עַל
48 נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, בְּמִקְוֹר הַגְּבוּרוֹת שֶׁהִיא בִּינָה, לְהִתְבּוֹנֵן
49 בְּגִדּוּלַת ה' יֵאֵין־סוֹף בְּרוּךְ־הוּא וְלֵהוֹלִיד אֲהַבָּה עֲזָה לָהּ יְבִרְשָׁפִי
50 אֵשׁ בְּחָלָל הַיָּמִי שֶׁבִּלְבוֹ, וְאֵז – אֶתְכַפֵּי־אֵסְרָא אֲחֵרָא שֶׁבְּחָלָל
51 הַשְּׁמָאֲלִי. אֲבָל לֹא נִתְבַּטַּל לְגַמְרֵי בְּבִינוּנֵי, אֲלֵא בְּצִדִּיק,
52 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ: "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי", "וְהוּא מוֹאֵס בְּרַע וְשׁוֹנְאוֹ
53 בְּתַכְלִית הַשְּׁנֹאָה וְהַמִּיאֹס, אוֹ שֶׁלֹּא בְּתַכְלִית הַשְּׁנֹאָה,
54 כְּנֹזֵקֶר לְעִיל. אֲבָל בְּבִינוּנֵי, הוּא דֶּרֶךְ מִשָּׁל בְּאָדָם שִׁישָׁן, שֶׁיָּכוֹל

55 לחזור וליעזר משנתו, כך הרע בבינוני, הוא כישן בחלל
56 השמאלי בשעת קריאת שמע ותפלה, שלבו בווער באהבת ה',
57 ואחר כך, יכול להיות חוזר וניעור. – ולכן היה רבה מחזיק
58 עצמו בבינוני, אף דלא פסיק פומיה מגירסא ובתורת ה'
59 הפצו יומם ולילה, בחפיצה וחשיקה ותישוקה ונפש
60 שוקקה לה באהבה רבה כבשעת קריאת שמע ותפלה, – ונדמה
61 בעיניו – בבינוני המתפלל כל היום, – וכמאמר רז"ל: "הלואי
62 שיתפלל אדם כל היום כולו": – והנה, מדת אהבה זו,
63 האמורה בבינונים, בשעת התפלה, על ידי התנברות הנפש
64 האלהית בו, הנה לגבי מדרגת הצדיקים עובדי ה' באמת
65 לאמיתו, אין בחינת אהבה זו נקראת בשם "עבודת אמת"
66 כלל, מאחר שחולפת ועוברת אחר התפלה, ובתיב:
67 "שפת אמת תבון לעד, ועד ארגיעה לשון שקר". ואף על-פי-כן,
68 לגבי מדרגת הבינונים – נקראת "עבודה תמה" באמת
69 לאמיתו שלהם, איש איש כפי מדרגתו במדרגת
70 הבינונים, והריני קורא באהבתם שבתפלתם גם כן "שפת
71 אמת תבון לעד", הואיל ובכח נפשם האלהית לחזור
72 ולעזר בחינת אהבה זו לעולם, בהתנברותה בשעת
73 התפלה מדי יום ביום, על ידי הכנה הראויה לכל נפש כפי
74 ערכה ומדרגתה. כי הנה, מדת אמת היא מדתו של יעקב,
75 הנקרא: "ברית התיכון המברית מן הקצה אל הקצה" – מרום
76 המעלות ומדרגות עד סוף כל דרגין, ובכל מעלה ומדרגה
77 מברית תוך נקודה האמצעית, שהיא נקודת ובהינת מדת
78 אמת שלה. ומדת אמת היא "נחלה בלי מצרים", ואין לה
79 שיעור למעלה עד רום המעלות, וכל מעלות ומדרגות
80 שלמטה, הם כאין לגבי מעלות ומדרגות שלמעלה מהן
81 [כידוע לידעי חן, שבחינת ראש ומוחין של מדרגות תחתונות

82 הֵן לְמַטָּה מִבְּחִינַת עֲקֵבִיִּים וְרַגְלֵי מַדְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת מִהֵן,

83 וּבְמֵאֵמֶר רַוְּלִי: "רַגְלֵי הַחַיּוֹת בְּנֶגֶד בּוֹלָן":

- 1 פרק יד והנה מִדַּת הַבִּינוּי הִיא מִדַּת כָּל אָדָם,
- 2 וְאַחֲרֶיהָ כָּל אָדָם יִמְשֹׁךְ, שְׂכָל
- 3 אָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת בִּינוּי בָּכָל עַת וּבְכָל שָׁעָה. כִּי הַבִּינוּי
- 4 אֵינוֹ מוֹאֵס בְּרַע, שֶׁהוּא דֹבֵר הַמְסוּר לִלְב, וְלֹא כָּל הָעֵתִים
- 5 שְׁוֹת. אֲלֹא סוּר מֵרַע וַעֲשֵׂה טוֹב, דִּהְיִנוּ בִּפְעַל מִמָּשׁ
- 6 בְּמַעֲשֵׂה דְבוּר וּמַחֲשָׁבָה, שִׁבְהֵם הַבְּחִירָה וְהִיכָלֶת,
- 7 וְהִרְשוּת נְתוּנָה לְכָל אָדָם לַעֲשׂוֹת וּלְדַבֵּר וּלְחַשֵּׁב גַּם
- 8 מֶה שֶׁהוּא נִגְדַּ תַּאֲוֹת לְבוֹ וְהַפְכָּה מִמָּשׁ. כִּי גַם בְּשָׁעָה
- 9 שֶׁהַלֵּב חוֹמֵד וּמִתְאַוָּה אֵיזֹו תַּאֲוָה גִּשְׁמִיית בְּהִתֵּר אוֹ
- 10 בְּאִסּוּר חֵם וְשָׁלוֹם, יָכוֹל לְהִתְנַבֵּר וּלְהִסְיֵחַ דַּעְתּוֹ מִמִּנְהָ לְגַמְרִי,
- 11 בְּאִמְרוֹ לְלִבּוֹ: אֵינְנִי רוֹצֵה לִהְיוֹת רָשָׁע וְאִפְלוּ שָׁעָה אַחַת,
- 12 כִּי אֵינְנִי רוֹצֵה לִהְיוֹת מְבַדֵּל וְנִפְרָד חֵם וְשָׁלוֹם מֶה יֶאֱחָד בְּשׁוֹם
- 13 אִפֹּן, בְּדַכְתִּיב... עֲוֹנֵתִיכֶם... מְבַדִּילִים "וּגו. יֵרַק אֲנִי רוֹצֵה
- 14 לְדַבְּקָה בּוֹ נַפְשִׁי רוּחִי וְנִשְׁמָתִי, בְּהִתְלַבֵּשֵׁן בְּשִׁלְשָׁה
- 15 לְבוּשָׁיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהֵם מַעֲשֵׂה דְבוּר וּמַחֲשָׁבָה בַּה יְתוֹרֶתוֹ
- 16 וּמִצּוֹתָיו מֵאַהֲבָה מְסַתֶּרֶת שְׂבִלְכִי לָהּ, יְכַמוּ בְּלִב בְּלָלוֹת
- 17 יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ אוֹהֲבֵי שְׁמִי. וְאִפְלוּ קָל שְׂבִקְלִים יָכוֹל
- 18 לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עַל קִדְשַׁת ה', וְלֹא נוֹפֵל אֲנֹכִי מִמֶּנּוּ
- 19 בְּיָדָיו. אֲלֹא שֶׁנִּכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁמֹות, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁבַעֲבָרָה
- 20 זֹו עוֹדְנֵנוּ בִּיהֲדוּתוֹ וְאֵין נִשְׁמָתוֹ מְבַדֵּלֶת מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
- 21 וְגַם שׁוֹכַח אַהֲבָתוֹ לָהּ יְהַמְסַתֶּרֶת בְּלִבּוֹ. אֲבָל אֲנִי אֵינְנִי
- 22 רוֹצֵה לִהְיוֹת שׁוֹמֵה כְּמֹהוּ לְכַפֵּר הָאֲמֶת. מֶה שְׂאִין בֵּין
- 23 בְּדַבֵּר הַמְסוּר לִלְב, דִּהְיִנוּ שִׁיחָא הָרַע מְאוּס מִמָּשׁ בְּלִב
- 24 וְשִׁנְאוֹי בְּתַכְלִית שִׁנְאָה, אוֹ אִפְלוּ שְׁלֹא בְּתַכְלִית שִׁנְאָה
- 25 הִנֵּה זֶה אִי אִפְשָׁר שִׁיחָיָה בְּאֲמֶת לְאֲמֶתוֹ, אֲלֹא עַל יְדֵי גִדּוּל

26 וְתָקַף הָאֱהָבָה לָהּ יִבְחִינַת אֲהָבָה בְּתַעֲנוּגִים לְהִתְעַנֵּג
 27 עַל הָ, יִמְעִין עוֹלָם הָבָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ רַנ"ל: "עוֹלָמָךְ תִּרְאֶה
 28 בְּחִיד" כּו. וְאֵין כָּל אָדָם זוֹכֶה לָזֶה, כִּי זֶהוּ כָּעֵין קַבּוּל שְׂכָר,
 29 וּבְדִכְתִּיב: "עֲבֹדֶת מִתְנָה אֶתְּן אֶת כְּהֻנָּתְכֶם" וּגו', כִּמּוֹ שְׁנֵתִּבְאָר
 30 בְּמָקוֹם אַחֵר. וְלָכֵן אָמַר אִיּוֹב: "בְּרֹאֶת צַדִּיקִים" כּו, וּבְדֹאִיתָא
 31 בְּתִיקוּנִים, שֵׁשׁ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כַּמָּה מִיָּנִי מַדְרָגוֹת
 32 וּבְחִינּוֹת: חֲסִידִים, גְּבוּרִים הַמִּתְגַּבְּרִים עַל יְצָרָם, מְאִירֵי
 33 תוֹרָה נְבִיאִים כּו, יְצַדִּיקִים כּו יַעֲיֵן שָׁם
 34 וּבְזֶה יוֹבֵן כָּפַל לְשׁוֹן הַשְּׁבוּעָה, תְּהִי צַדִּיק וְאַל תְּהִי
 35 רָשָׁע. "דְּלִבְאֹרָה תָּמוּהָ, כִּי מֵאַחֵר שְׁמִשְׁבִּיעִים
 36 אוֹתוֹ "תְּהִי צַדִּיק, "לָמָּה צָרִיכִים לְהַשְׁבִּיעוֹ עוֹד שְׁלֹא יִהְיֶה
 37 רָשָׁע? אֲלֹא מִשּׁוֹם שְׂאִין כָּל אָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת צַדִּיק,
 38 וְאֵין לְאָדָם מִשְׁפַּט הַבְּחִירָה בְּזֶה כָּל כָּךְ, לְהִתְעַנֵּג עַל הָ
 39 בְּאַמֶּת וְשִׁיחִיָּה הִרַע מְאֹד מִמֶּשׁ בְּאַמֶּת. וְלָכֵן מִשְׁבִּיעִים
 40 שְׁנִית: אַל תְּהִי רָשָׁע עַל כָּל פְּנִים, שְׁבֻזָּה מִשְׁפַּט הַבְּחִירָה
 41 וְהִרְשׁוֹת נִתּוּנָה לְכָל אָדָם לְמַשֵּׁל בְּרוּחַ תְּאוּתוֹ שֶׁבִּלְבוֹ
 42 וּלְכַבֵּשׁ יְצָרוֹ שְׁלֹא יִהְיֶה רָשָׁע אֲפִלּוּ שָׁעָה אַחַת כָּל יָמָיו,
 43 בֵּין בְּבִחִינַת סוּר מִרַע בֵּין בְּבִחִינַת וַעֲשֵׂה טוֹב. וְאֵין טוֹב אֲלֹא
 44 תוֹרָה, דִּהְיִינוּ תִלְמוּד תוֹרָה שֶׁכְּנֶגֶד כֻּלָּן. אֵךְ אַף עַל פִּי כֵן
 45 צָרִיךְ לְקַבֵּעַ לוֹ עֵתִים גַּם בֵּן לְשִׁית עֲצוֹת בְּנִפְשׁוֹ לִהְיוֹת
 46 מוֹאֵס בְּרַע, כְּגוֹן בַּעֲצַת חֲכָמֵינוּ ז"ל: אִשָּׁה חֲמַת מְלָאָה
 47 צוֹאָה כּו, יוֹכְהֵאִי גּוֹנָא. וְכֵן כָּל מִיָּנִי מִטַּעֲמִים וּמַעֲדָנִים
 48 נַעֲשִׂים כָּךְ חֲמַת מְלָא כּו. וְכֵן כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, הַחֲכָם
 49 רוֹאֶה הַנּוֹלֵד מֵהֵן, שְׁסוּפֵן לְרַקֵּב וּלְהִיּוֹת רָמָה וְאַשְׁפָּה.
 50 וְהַחֲפֹךְ, לְהִתְעַנֵּג וּלְשַׂמֵּחַ בָּהּ יַעַל יְדֵי הַתְּבוּנָנוֹת בְּגִדְלַת אֵין סוּף
 51 בְּרוּךְ הוּא כְּפִי יִכְלָתוֹ, אַף שִׂידֹעַ בְּנִפְשׁוֹ שְׁלֹא יִגִּיעַ לְמַדְרָגָה
 52 זֹו בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ כִּי אִם בְּדַמְיוֹנוֹת, אַף עַל פִּי כֵן הוּא יַעֲשֵׂה

53 אֶת שְׁלוֹ, לְקַיֵּם אֶת הַשְּׁבוּעָה שֶׁמִּשְׁבִּיעִים "תְּהִי צְדִיק,"
 54 וְהַ יַּעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו. וְעוֹד, שֶׁהַרְגִּיל עַל כָּל דְּבַר
 55 שְׁלֵמוֹן, וְנַעֲשֶׂה טָבַע שְׁנִי. וּבְשִׁירָגִיל לְמֵאֵס אֶת הָרַע,
 56 יִהְיֶה נִמְאָס קָצַת בְּאַמֶּת. וּבְשִׁירָגִיל לְשִׁמַּח נִפְשׁוֹ בַּה' עַל יָדֵי
 57 הַתְּבוּנָנוֹת בְּגִדְלַת הַ, יְהִרִי בְּאַתְּעֵרוֹתָא דְּלִתְתָּא
 58 אֶתְעֵרוֹתָא דְּלַעֲלָא, וְכוּלִי הָאִי וְאוּלִי יַעֲרָה עָלָיו רוּחַ
 59 מְרוֹם, וְיִזְכֶּה לְבַחֲיַנַּת רוּחַ מְשֻׁרָשׁ אִיזָה צְדִיק שֶׁתְּעַבֵּר
 60 בּוֹ לַעֲבֹד הַ בְּשִׁמְחָה אֱמֵתִית, בְּדִכְתִּיב" : שִׁמְחוּ צְדִיקִים
 61 בַּה' , "וְתִתְקַיֵּם בּוֹ בְּאַמֶּת הַשְּׁבוּעָה שֶׁמִּשְׁבִּיעִים"
 62 תְּהִי צְדִיק."

- 1 פרק טו וּבְזֶה יוֹכֵן מַה שֶּׁכָּתוּב "וַיִּשְׁכַּתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין
- 2 צַדִּיק לְרָשָׁע בֵּין עֹבֵד אֱלֹהִים
- 3 לְאִשֶּׁר לֹא עָבָדוּ". שֶׁהַחֶפֶשׁ בֵּין עֹבֵד אֱלֹהִים לְצַדִּיק
- 4 הוּא, שֶׁ"עֹבֵד" הוּא לְשׁוֹן הָזֶה, שֶׁהוּא בְּאִמְצַע הָעֲבוּדָה,
- 5 שֶׁהִיא הַמְּלַחְמָה עִם הַיָּצָר הָרַע לְהַתְּנִיב עָלָיו וּלְהִנָּשׂוּ
- 6 מִהָּעִיר קְטָנָה, שֶׁלֹּא יִתְּלַבֵּשׁ בְּאַבְרֵי הַגּוֹף, שֶׁהוּא בְּאִמַּת
- 7 עֲבוּדָה וְעָמַל גָּדוֹל לְהַלָּחֵם בּוֹ תַּמִּיד, וְהִינּוּ הַיְּבִינּוּנִי.
- 8 אֲבָל הַצַּדִּיק נִקְרָא "עֹבֵד ה'" בְּשֵׁם הַתַּאֲרָ, כְּמוֹ שֵׁם "חֶכֶם"
- 9 אוֹ "מְלֹךְ", שֶׁכָּבֶד נַעֲשֶׂה חֶכֶם אוֹ מְלֹךְ; כִּדּוּן, כָּבֶד עֹבֵד
- 10 וְנֹמֵר לְנִמְרֵי עֲבוּדַת הַמְּלַחְמָה עִם הָרַע, עַד כִּי וַיִּנָּרְשׁוּ
- 11 וַיִּלָּךְ לוֹ, וְלָבוֹ חָלָל בְּקִרְבּוֹ. וּבִיְבִינּוּנֵי יֵשׁ גַּם בֵּין שְׁתֵּי מַדְרָגוֹת:
- 12 עֹבֵד אֱלֹהִים, וְאִשֶּׁר לֹא עָבָדוּ. וְאִם עַל פִּי כֵן אֵינּוּ רָשָׁע, כִּי לֹא
- 13 עָבַר מִיָּמָיו שׁוּם עֲבָרָה קְלָה, וְגַם קִנְיָם כָּל הַמִּצְוֹת
- 14 שֶׁאִפְשָׁר לוֹ לְקַיֵּם, וְתִלְמוּד תּוֹרָה בְּנִגּוּד בָּלֵם, וְלֹא פָּסִיק
- 15 פְּמִיָּה מִגִּירָסָא. אֲלֵא שֶׁאֵינּוּ עוֹשֶׂה שׁוּם מְלַחְמָה עִם הַיָּצָר,
- 16 לְנִצָּחוֹ עַל יְדֵי אוֹר ה' הַמַּאֲוִיר עַל נֶפֶשׁ הָאֱלֹהִית שֶׁבְּמִחָה,
- 17 הַשְּׁלִיט עַל הַלֵּב בְּנִזְכָּר לְעֵיל. מִפְּנֵי שֶׁאֵין יָצְרוּ עוֹמֵד לְנִגּוּדוֹ כָּלֵל

18 לְבַטְלוֹ מִתּוֹרָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ, וְאֵין צָרִיד לֶלֶחֶם עִמּוֹ כָּלֵל,
 19 כְּגוֹן שֶׁהוּא מִתְמִיד בְּלִמּוּדוֹ בְּטַבְעוֹ מִתּוֹלְדָתוֹ עַל יְדֵי
 20 תְּנַבְרַת הַמָּרָה שְׁחוּרָה. וְכֵן אֵין לוֹ מִלְחָמָה מִתְאַוֶּת
 21 נָשִׁים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִצְנֵן בְּטַבְעוֹ, וְכֵן בִּשְׂאֵר תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הֵזֶה,
 22 הוּא מַחֲסֵר הֶרְגֵּשׁ הַנָּאָה בְּטַבְעוֹ. וְלָכֵן אֵין צָרִיד לְהִתְבּוֹנֵן
 23 כָּל כֶּךָ בְּגִדְלַת ה', לְהוֹלִיד מִבִּינָתוֹ רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת ה'
 24 בְּמַחוּ, לְהַשְׁמֵר שְׁלֵא לַעֲבֹר עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְאַהֲבַת ה'
 25 בְּלִבּוֹ, לְדַבְּקָה בּוֹ בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת, וְתִלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כָּלֵן. אֵלֶּא
 26 דִּי לוֹ בְּאַהֲבָה מִסְתַּתֵּר אֲשֶׁר בְּלִב בְּלָלוֹת יִשְׂרָאֵל,
 27 שֶׁנִּקְרְאוּ אוֹהֲבֵי שְׁמוֹ. וְלָכֵן אֵינוֹ נִקְרָא 'עוֹבֵד' כָּלֵל, כִּי
 28 אַהֲבָה זֶה הַמִּסְתַּתֵּר אֵינָה פִּעֲלָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ כָּלֵל, אֵלֶּא הִיא
 29 יִרְשָׁתָנוּ מֵאַבּוֹתֵינוּ לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שִׁיתְּבָאֵר לְקַמֵּן. וְכֵן
 30 אַף מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְמִיד בְּלִמּוּדוֹ בְּטַבְעוֹ, רַק שֶׁהֲרֵגִיל עֲצֻמוֹ
 31 לְלַמֵּד בְּהִתְמַדָּה גְּדוֹלָה, וְנַעֲשֶׂה הַהֲרֵגֵל לוֹ טַבַּע שְׁנִי, דִּי
 32 לוֹ בְּאַהֲבָה מִסְתַּתֵּר זֶה, אֵלֶּא אִם כֵּן רוּצָה לְלַמֵּד יוֹתֵר מִרְגִּילוֹתָיו.
 33 וּבְזֶה יוֹכֵן מַה שֶּׁכְּתוּב בְּנִמְרָא, ד'עוֹבֵד אֱלֹהִים" הֵינּוּ מִי שֶׁשׁוֹנָה
 34 פִּרְקוֹ מֵאַה פְּעָמִים וְאַחַד, ו'לֹא עֲבָדוּ" הֵינּוּ מִי שֶׁשׁוֹנָה
 35 פִּרְקוֹ מֵאַה פְּעָמִים לְבַד. וְהֵינּוּ מִשּׁוֹם שְׁבִימִיָּהֶם הִיָּה
 36 הֲרֵגִילוֹת לְשָׁנוֹת כָּל פֶּרֶק מֵאַה פְּעָמִים, כִּדְאִיתָא הָתָם
 37 בְּנִמְרָא מִשָּׁל מִשּׁוֹק שֶׁל חֲמָרִים, שֶׁנִּשְׁכָּרִים לַעֲשֹׂר פָּרְסֵי
 38 בְּזוּזָא וְלֹא־אֶחָד עֲשֹׂר פָּרְסֵי בְּתֵרֵי זְוִי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹתֵר
 39 מִרְגִּילוֹתָם. וְלָכֵן זֹאת הַפַּעַם הַמֵּאָה וְאַחַת הִיִּתְרָה עַל
 40 הֲרֵגִילוֹת שֶׁהֲרֵגֵל מִנְעוּרָיו שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּלֵן, וְעוֹלָה עַל
 41 גְּבִיָּהֶן בְּיֵתֵר שְׂאֵת וְיֵתֵר עַז לְהִיּוֹת נִקְרָא עוֹבֵד אֱלֹהִים.
 42 מִפְּנֵי שֶׁכְּדִי לְשָׁנוֹת טַבַּע הֲרֵגִילוֹת, צָרִיד לַעֲוֹרֵר אֶת
 43 הָאַהֲבָה לַה', עַל יְדֵי שְׁמִתְבּוֹנֵן בְּגִדְלַת ה' בְּמַחוּ לְשַׁלֵּט
 44 עַל הַטַּבַּע שֶׁבְּחָלָל הַשְּׁמָאֲלִי הַמָּלֵא דִם הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֻמִּית

- 45 שְׁמִי הַקֶּלֶסָה, שְׁמִי הַקֶּלֶסָה הוּא הַטֶּבַע. וְזוֹ הִיא עֲבוֹדָה תְּמִידָה
46 לְבִינוּנִי. אוֹ לְעוֹרֵר אֶת הָאֱהָבָה הַמְּסֻתֶּרֶת שֶׁבְּלִבּוֹ
47 לְמִשַּׁל עַל יָדָהּ עַל הַטֶּבַע שֶׁבְּחִלָּל הַשָּׁמַיִל, שְׁוֹ נִקְרָא
48 גַּם בֶּן עֲבוֹדָה, לְהַלְחִים עִם הַטֶּבַע וְהַיָּצֵר עַל יְדֵי שְׁמִי הַקֶּלֶסָה
49 הָאֱהָבָה הַמְּסֻתֶּרֶת בְּלִבּוֹ. מַה שֶּׁאֵין בֶּן בְּשֵׁאִין לוֹ מִלְחָמָה
50 בְּלָל, אֵין אֱהָבָה זֶה מִצַּד עֲצָמָה נִקְרָאת עֲבוֹדָתוֹ בְּלָל:

